32232

ПЛАСТУ

ЧАСОПИС ПЛАСТОВОЋ МОЛОДЕ

Р. VII. ЯНУАР—ФЕБР. 1929. Ч. 4—5.

КНИГОПЕЧАТНЯ „СВОБОДА“ УЖГОРОД, УЛ. ЛУЧКАЯ

»ПЛАСТУН« часопис руських оддѣлôв Союза Пластунôв Пôдкарпатскоѣ Руси. — Редакція и администрація: *Юліян Ревай*, Ужгород, Доманинска ул. 17 (або шкôльный реферат, Ужгород). — »Пластун« выходить кôнцем кождого мѣсяця кромѣ мѣс. юлія и авґуста, найменше вôсѣм разôв до рока. — Предплатне для пластунôв: 4 Кч за цѣлый рôчник; поодиноке число 50 гел. Для непластунôв предплатне за цѣлый рôчник: 8 Кч, поодиноке число: 1 Кч.

Переписки редакціѣ.

Всям пластунам и приятелям нашого часописа. Одна наша новиночка »Пластун« має бути найголовнѣйшим провôдником пласту на Пôдкарп. Руси. Зато має сконцентровати думки всѣх пластунôв. Тож перо до рук. Писати. Хай має наша новиночка чим бôльше дописователѣв. Матеріял до слѣдуючого числа треба прислати до 5. III. 1929.

Журавель. Твоѣ вершики братику до друку не годяться. Але зато не попадь в розпуку. Кождый письменник так зачинає. Тут треба вытревалости. Читати много, та писати. Я радив бы Тобѣ дащо прозаичного написати. Вершовати не залишай.

И. Гриґа, Юлій Тудошій: Вдакотрôм из близших чисел.

Орґанизація. Дня 2. януара (лютого) с. р. в Ужгородѣ зорґанизовався Куринь Старших Пластунôв им. Ив. Франка ч. 1. Вписалося 16 членôв. Курень має свôй статут, та свою працю розпочав по удосконалених приписах та правильниках для старших пластунôв. Кличемо всѣх старших пластунôв, прихильникôв до спôвпрацѣ.

Граб:

ДАВНО...

Давно не писав я, давно,
Не складовав роднъ слова гарно
На бъленький чистый папер:
Рядом сладу пару слôв хоть тепер.
Бо новый рôк вклонився нам
А се не нъщо добрым Пластунам,
З новым роком нова сила:
Гей, до працъ! Зове нас родина,

*

Разом братя в новôм роцъ,
Ступмо на поле нашоъ долъ,
В Пластъ крьпъм своъ силы,
Так працюймо для отчины.
Знамя наше: доля наша,
Всьм людям будучнôсть красша,
Враз Пластуны на новый рôк
Побажаймо роду щастя: Скоб!

БІБЛІОТЕКА
НАУК. ТОВ. ім. ШЕВЧЕНКА
У ЛЬВОВІ

Ст. пл. скоб Грôм, Прага:

Треба зôбрати всѣ нашѣ силы!

(Бôдгук на статю, »Чи треба пл. зъзд?« Л. Бачинського, скавтмайстра, в 1., 2. ч. »Пластуна«).

»Не може бути двох думок. З'ѣзд потрѣбный« — казав бр. Шр. Око в тôй статѣ, а я додам: з'ѣзд мусить бути! Чому? Даю подрôбну вôдповѣдь. Восьмый рôк истнованя Пласту на Пôдкарпатю скôнчився и слѣдує питанє: »Що далѣ?« Вôсѣм рокôв не выстарчило знайти середникôв на скрѣпленя и по-

ширення сеѣ найкращоѣ орґанизаціѣ молодѣ, на придбаня ѣй такоѣ силы, щобы перемогла перешкоды й стала на певну основу та заявила: »Не згину!« Сьогодня мы дивимось один на одного з высшенаведеным запитом, бо Пласт наш став на т. зв. »Мертвôй точцѣ,« з якоѣ тяжко знайти выходиска. Я мав нагоду одвѣдати 12 пôдкарп. вôддѣлôв и скрôзь бачив та спостерѣгав одно: брак фаховых провôдникôв, а наслѣдком сього одноманѣтне, нудне житя, чи краще животѣня оддѣлу. Перебравши пл. закон, всѣ матеріялы до пл. испытôв, (при чому до здаваня тых иснытôв мало хто голоситься, що свѣдчить за малым зацѣкавленємся справою и нерозумѣнєм понятя: пластовоѣ квалификаціѣ) зробивши один меньш-бôльш публичный выступ, 2-3 беззмѣстовнѣ прогульки и сим праця чи дѣяльнôсть »оддѣлу« кôнчаєся, а тым самым — на жаль — и дѣяльнôсть поодиноких пластунôв, з выѣмкою кôлькох дѣйсно идейных и »завзятых!« Що далѣ? Не мають що робити, а се ѣм не выстарчаюче; молодь вымагає бôльше од Пласту, а не одержавши те »бôльше« — розчарована й починає односитись байдужно до свого оддѣлу и з часом и кидає єго.

Се пояснює все! Брак людей, якѣ бы собою и своєю пл. выховою захопили молодь, могли ѣй одсвѣжити працю новыми галузями пластуваня — се є причиною мертвоѣ точки пôдкарп. Пласту! А занепад пласту, що повстав через те, що з рѣжных причин деякѣ найидейнѣйшѣ провôдники й фаховцѣ (в ширшому значѣню слова) пл. дѣячѣ мусѣли своѣ мѣсця залишити та, що на выбор заступникôв провôдникôв взагалѣ не зверталося одповѣдно уваги. Се є причиною, яка вымагає уладженя краєвого пл. з'ѣзду на Пôдкарпатю. Не хочу сим казати, що краєвый з'ѣзл загоѣть всѣ раны, дасть фаховых сил и т. д., але я переконаный, що много допоможе справѣ. Лѣчити тѣ раны, якѣ повстали на тѣлѣ пл. орґанизаціѣ треба завчасу, одразу почати, бо пôзнѣше може два разы стôльки лѣкôв не поможе. Конкретно: треба внести в наш Пласт новый дух, треба той »интернаціональным« названый Пласт у нас бôльше знаціонализувати. Не лякайтесь сього! Не согрѣшимо мы сим так страшно проти основных засад Пласту. Я шаную тѣ засады, але признайте всѣ, що дух часу вымагає сю змѣну. Мы пластуны маємо крок держати з поступом свѣту; те, що годилося в 1882. або 1902. р.,

сьогодня вымагає доповненя, удосконаленя, певных змѣн, або коли можна сюды ужити се слово: трохи модернизму. Я маю на думцѣ змодернизувати пл. пôдручникôв способу придбаня и зацѣкавленя молодѣ пл. идеєю, способу пл, выховы (передовсѣм таборуваня) и вышколованя провôдников. Що не говорите, а Пласт вже всюды давно знаціонализованый (перегляньте пластовѣ орґанизаціѣ сусѣдных держав), а також змодернизованый. Не можна нам триматись того старого, що годилося тому 20 лѣт, але сьогодня є або злишне, або смѣшне. На пр. кричати, що »интернаціональный Пласт,« а на практицѣ стрѣчатись скрѣзь з національным. Або уживати при здаваню пл. испытôв програм зперед 10-15 рокôв, здавати испыты в клясѣ, именувати провôдником таких пл. одиниць, якѣ й присяги не мають, вымагати од ст. пластуна знаня вязаня узлôв и т. д. Треба подивитись, як поступило пластуваня вперед у других народôв и тодѣ побачимо, скôлько в нас недостаткôв у всьому. Нашѣ обставины вымагають знаціонализуваня нашого Пласту и я переконаный, що се бы пôдняло єго скоро и значно. Спитаєте як? *Розбудженєм національноѣ свѣдомости й почутя у молодѣ, чим мы збогатили и доповнили бы програм пл. дѣяльности и культурною сторôнкою,* а се *на Пôдкарпатю конечне!* Скажете, є доста культ. товариств, най займуться тѣ культ. працею; — нѣ, не так! *»Бути вѣрным сыном свого Народу!«* Се ясно показує наш шлях! *А де треба бôльше працѣ для народу, як у нас?* Скажете — Пласт и так выконує и культ. працю, робить курсы для своѣх членов, дає выставы и т. д. Се правда, але *що робить для нечленôв, для загалу, для пôднесеня освѣты серед простого люду?* Пластуны тут богато можуть зробити: вчити, освѣдомлювати, пôдтримувати селянських дѣтей, громадян, хто має бôльш нагоды як пластун? Розсвѣтити в темнотѣ свѣчку нового житя, — се бы було гарным завданєм кождого пластуна, але про се иньшим разом. Отже лѣчити раны введенєм націонализму й поступу, а до того *робити бôльше руху!* Пласт повинен робити собѣ не меншу реклямy, як та нюйорська фірма, яка в кождôм найменьшôм селѣ має хоч один плякат. А далѣ поглубленя пл. знаня — а тут доходимо до вершка завдань. Потрѣбнѣ фаховѣ силы, щобы наш Пласт був у силѣ конкуровати з пл. орґанизаціями инших народôв,

держав, а — як я згадував вже — в нас таких сил немає, нема провôдникôв. Щож тут робити?

Треба зôбрати всѣ нашѣ силы! Треба выкорыстати всѣх тых наших пластунôв, особливо старших, якѣ мають вже певну пл. квалификацію, певну практику та досвѣды зложити иниціятивный гурток з них, та з тых провôдникôв, якѣ показалися щирыми и пильными працьовниками и пôдготовити на лѣто такий з'ѣзд, який бы уможливив: 1) *зôбрати всѣх досвѣдных, завзятых пластунôв(ок)*, ци то старших (провôдникôв D. S.) чи молодших (торговельникôв, старших братôв з ґимназій и горожаньських шкôл) з всього Пôдкарпатя *в один табор*; 2) по выготовленôй иниціятивным гуртком програмѣ *уладити в табôрѣ 2—3 тыжневъ практичнъ курсы*, якѣ бы мали на мѣстѣ познайомити курсантôв з рѣжнородными галузями пластуваня лѣтом, зимою, в природѣ и у хатѣ. Дати можливôсть провôдникам, заступникам и иншим ведучим одиницям практикувати, переводити програму пластуваня в природѣ и набувати поза теоретикою практичнѣ досвѣды и тым самым набути степень такого знаня, щобы могли зложити провôдницький испыт и стати, як испытованый, досвѣдный практикант на чоло молодших од себе пластунôв(ок), а 3) пôсля взôрцево проведеного и добре орґанизованого табору *уладити публичнъ выступы в Ужгородѣ* — властивый з'ѣзд, де бы мали одбутись: I. *похôд мѣстом*, зорґанизованый цѣкаво и импозантно; II. *репрезентаційнъ святочнъ з'ѣздовъ сходины*, на яких высловились бы рѣжнѣ пл. частины, а що до дальшоѣ дѣяльности єѣ рамок (чи в „Svazu", чи яко самостôйна пл. орґанизація Пôдкарпатя) пл. пôдприємств и т. д., словом були бы ухваленѣ певнѣ резолюцiѣ и постановы; б) *выбрана, евент. реорґанизована Головна Пл. Управа*, на чолѣ якоѣ мусить стояти *Русин!* и в) на тых же сходинах зôстали бы затвержденѣ деякѣ новѣ провôдники (якѣ евентуально якраз пôдчас таборуваня набули собѣ одповѣдне пл. знаня) и установленый *найблизчий краєвый з'ѣзд Пôдк. Пл. орґанрзацій*, що конечне и, що повинно принаймѣ по 2-ох роках повторюватися, бо Пласт у нас тôльки так заскѣпиться у серцях интелиґенцiѣ, коли зверне ѣѣ увагу на себе импозантными выступами! III. *Перевелись бы рѣжнъ спортовъ, пластовъ и легкоатлетичнъ змагання мѣж поодинокими пл. частинами*, оддѣлами, чи округами и на конець IV. *святочна*

выстава в театрѣ (вечѣр), програму якоѣ установив бы ініціятивный гурток, и перед яким прочитались бы выслѣды змагань и роздѣлились бы евент. цѣны, дипломы и т. д.

Так собѣ уявляю я з'ѣзд Пласту в головных рисах, чому якраз так, на се даю таке поясненя: З'ѣзд мусить спричинитись до: 1) зобраня як найлучших наших пластовых сил, щобы тѣ спричинились до 2) переведеня практичного и взôрцевого табору, який бы дав можливôсть 3) набути потрѣбне провôдникам пл. знаня и досвѣды в пластуваню, далѣ з'ѣзд уможливить пôсля таборуваня уладити пл. день (евент. два) в Ужгородѣ, пôдчас якого одбулись бы похôд, ев. зборы, змаганя, представленя, выстава пл. умѣлостей, музею и т. д. — що конечне для Пласту, бо без публичных выступôв тяжко здобути симпатію публики. Ясно, що програма, яку я тут загально намѣтив, є велика, але безперечно потрѣбна и не є не здѣйснима. Однак для єѣ обробленя и конечного установленя потрѣбна окрема горстка лучших пл. одиниць, яка бы з гаслом »Нѣщо нам лихо и пригоды!« выробила подрôбну програму и плян з'ѣзду и занялась пôдготовкою єго.

На мою думку конечно занятись сим треба вже од тепер, од днешнього дня, и думаю дуже бажано буде всѣми, щобы в порядку з'ѣзду на першому плянѣ-мѣсцѣ стояв табор, яко властива пôдготовка з'ѣзду, (який, на мою думку, мав бы одбутись в Ужгоролѣ), бо тôльки в таборѣ можна переводити курсы, испыты и практичну працю, а пôдготовившись добре, можна з успѣхом зарепрезентуватись перед ширшою публикою.

Тепер в подробицѣ не впускаюся, покищо ставлю тôльки одно побажаня до всеѣ пластовоѣ молодѣ: *готуйтесь од днешнього дня до табору на з'ѣзд! Складайте грошѣ, бо час не стоить, а без грошей тяжко працювати*, хоч яке сильне наше завзятя, а одно до наших *пластовых чинникôв: покличте кôлько одповѣдных пл. одиниць до ініціятивного гуртка й вôзмѣться з ними одразу до выробленя програмы й пляну зѣзду! Не одкладайте сю справу далѣ, бо она необхôдна для утриманя и пôднесеня Пôдк. Пласту*, для здобутя новых людей, прихильникôв й для уможливленя пôдготовленя новых, досвѣдных провôдникôв! Од всѣх пôдк. ст. пластунôв, якѣ перебувають в Празѣ й якѣ за недовго мають стати в ряды пôдк. пл. провôдникôв, ставлю пропозицію *оголошеня краєвого зѣзду Пôдк. Пласту на лѣто 1929.* з табо-

рованєм, курсами, публичными выступами й *покликаня одповѣдных пл. одиниць* до пôдготовленя єго! Старшѣ пластуны в Празѣ мають замѣр орґанизувати лѣтом табор на Пôдкарпатю, — але коли йде о з'ѣзд, тодѣ радо пристають до тых, якѣ єго пôдготовляти муть и радо допоможуть в переведеню сего так важного пôдпринятя Пôдк. Пласту!

Я коротенько помѣтив, чому потрѣбный и як я собѣ уявляю з'ѣзд, се не коротенько — скажете, але я стою на своєм, що коротко намѣтив я и бажав бы, коли бы на сѣй пôдставѣ висловились и другѣ, доповнили, поправили мôй плян, а головно вымагали бы єго здѣйсненя!

Ще додам: термин всього означую мѣж 30. VI. и 21. VII. 1929. бо скорше за для ґимназій не можна; мѣсце на табор шукати в околици Свалявы — бо се бы було меньше-бôльше в центрѣ Пôдкарпатя — й мараморошчанам близьче, як на ужаньску верховину — а звôдти не далеко було бы й пѣшки до Ужгороду, по скôнченю таборуваня, щобы одбулись там публичнѣ выступы и т. д. З рештою се можна всяко змѣнити. Збирати приголошеня до табору од тепер! Денну оплату в таборѣ означити в высотѣ 6 кч, услôвя принятя зробити залежным од пров. оддѣлу. Зробити паралельно и дѣвочий табор й табор новикôв. Ну, на разѣ досить з мене! До працѣ! Зберѣть всѣ силы! Скоб!

Канюк, ст. пл. скоб.

Старшѣ пластуны в Празѣ.

Ще недавно, не бôльше тому три роки, приступлено до орґанизацiѣ старших пластунôв. Почин до того дали пластуны-студенты в Празѣ, котрѣ залишивши середнѣ школы, вôдчули брак орґанизацiѣ ст. пластунôв и тому заложили 20. X. 1926. перший оддѣл (курѣнь) наших ст. пластунôв в Празѣ.

Оддѣл названо III. курѣнем ст. пл. им. О. Вахнянина. По двох роках дѣяльности можна сказати, що пл. дѣяльнôсть в оддѣлѣ з огляду на пражскѣ обставины є вповнѣ задоволяючую.

При кôнци 1927. р. було в курѣню 22 чл. В 1927. було 8. крѣнных (оддѣловых) сходин, 10 засѣдань Кур. Команди, 4 прогульки, 21 гурткових сходин и один публичный выступ. В таборѣ в Туря Реметах було 12 членôв. Библіотека мала 219. прим.

При кôнци 1928. р. було в Курѣни 27 членôв з того 2 учасники, 10 прихильникôв, 13 розвôдчикôв и 2 пл. скобы (до тепер одинокѣ з Подк. Руси). Курѣнних сходин було 9, сасѣдань Кур. Команды 12, прогульок 5, гурткових сходин 45. В таборѣ сталôм було 4 чл. а кромѣ того три мандровнѣ таборы (два з Ставного на Говерлю)

Курѣнем управляла Команда, в склад котроѣ входить: бр. Шереґій А. курѣнный бр. Козѣцький Д. прокуратор и скарбник и бр. Ружицкий С. писар.

На цей рôк вибрано нову Команду з слѣдуючим складом: бр. Алиськевичь Б. курѣнный, бр. Чигура А. прокуратор, бр. Козѣцький Д. скарбник и бр. Бойчук И. писар.

Цего року поставили собѣ члены за цѣль уладити обласный табор для руських пл. оддѣлѣв. Тому вже тепер закликаємо всѣх пластунôв (ок) до пôдготовки табору.

Памятнѣ днѣ.

Февруар (Лютий):	2. 1812. †	Евген Гребинка, байкар.
Мярт. (Березень:	9. 1814. *	Т. Шевченко.
„ „	10. 1861. †	Т. Шевченко.
„ „	22. 1909. †	М. Аркас, музик и историк.
„ „	27. 1865. †	Александр Духнович.

Працею й ощаднôстю збудуємо ґрантьтовъ пôдвалини для нашоъ Батьковщини.

Ст. пласт. Акробат:

Три дневна прогулька на лижвах.

Пôдчас Рожденственноѣ вакаціѣ зробив я прогульку на лижвах до Галичины на околицю Славске, потôм на Стой.

Ся прогулька була з одных наймилѣйша, тому що ѣхав я яко щирый пластун познати краину за милыми карпатами.

Поѣздом дойшов до Скотарского, потом на лижвах коло послѣдного тунела, котрым поѣзд переходить через найдовшу высочину Бескидов и врываєся до малых горбовин Галицьких Карпат. Над тунелом тягнеся густый смерековый лѣс, аж над польску границю. На граници є поставленый высокий бѣлый камѣнь з надписом на повночну сторону »П« а на полудневу »ЧСР«. Се означає границю межи Польщою и нашою републикою.

Тут одпочинув, оправив вязаня на лижвах и сяк пустився быстрою скоростю через пруткѣ горы, горбки в долину найблизшого до села Ьескид.

Село маленьке, подобне до Скотарьского, хижѣ побудованѣ на горбках и доста далеко одна од другоѣ. Жителѣ самѣ Русины, мають тѣ самѣ звычаѣ, що у нас, в лѣтѣ выпасують скот а в зимѣ занимаються дроворубством.

По переказѣ, село заложено з разбойничоѣ фамиліѣ, ще з часôв Добоша, котрый пановав тымчасово на околици Рахова, яко вожд розбойничоѣ банды.

По огляненю сего села рушив стороною на пôвнôч и прибув до Лавочного. Се бôльше село, лежить в краснôй долинѣ межи высокими горами. Жителѣ, так само Русины. Ту є послѣдна станція, де доходить наш поѣзд а звôдцѣ потôм подорожнѣ пересѣдають на польский потяг (поѣзд), а наш вертаєся через Скотарске до Воловця.

Пôсля огляненя сеѣ околицѣ, ѣздив я на лижвах дальше напрямом на пôвнôч, межи высокими горами, покрытими смерековым лѣсом. Бачив на сѣй околици дуже выгодный терен на лижвованя, на жаль що бôльше пластунôв не було, тôлько я сам, тому ѣздив тôлько по дорозѣ, все на пôвнôч.

Вечером о 6 годинѣ прибув до Славского. Село маленьке, а лежить на краснôм мѣстѣ. Околиця дуже надаєся для лижвованя, тому богато гостей приходить на сю околицю, як в зимѣ так и в лѣтѣ.

Тут переспав я в туристичнôй хатѣ. Приємно провѣв вечерок з польскими лижварями, межи ними був один старший пластун, котрый питався за нашу пластову орґанизацію а я про их.

Жителѣ сего села так само Русины и за час свѣтовоѣ вôйны богато терпѣли тому, бо на сѣм мѣстѣ за довгий час

було бойове поле, де померло богато воякôв. Память воякôв захована окрашеным цвинтарем.

Другий день рано рушив поѣздом из Славского через Тернавку, Лавочне, Бескид, Скотарьске аж до Волôвця.

Звôдты на гору Плай до туристичноѣ хаты. Тут вечером пегнянув книгу гостей и видѣв пôдписы свалявских пластунôв, котрѣ 16. и 17. децембра 1928, пôд веденєм бр. пров. М. Тегзе зробили сюда прогульку. Много чести и похвалы, бувшим моим братям и сестрам — так само бр. пров. Тегзови. — С к о б.

Третíй день рано рушив я на гору Великий верх а звôдты на чарôвный Стôй. Тут перебув чотыри годины а послѣ того вернувся до Волôвця.

Братчики пластуны, бачили вы мою прогульку, котру я ось тут навѣв. Мав нагоды пôзнати чужу околицю, скоро и быстро, як того маєе зробити кождый пластун. Щобы того зробити, треба умѣти ѣздити на лижвах. А як можно то научитися?

Сего року був устроєный лижварский курс на Стою — а кто зголосився? Нѣкто. От бачите, коли пластуны такий случай не выкорыстають — то не суть правдивѣ пластуны.

Сим зробѣм присягу на пластове гасло скоб, що в будучности на такий курс всѣ приголосимося — С к о б.

Акробат.

Лижвованя на пôвнôвнôй частинѣ нашого краю.

Условія про лижваря на пôвнôчнôй частинѣ нашоѣ краины суть дуже идеальными. Лижвованя у нас є до тепер тôлько на початках. Бѣлый спорт обявився тôлько пару роками переже. Наша земля на цѣлôй пôвнôчнôй частинѣ є покрыта высокими горами, 1500 аж 2000 м, котрых вершки, из далека можно видѣти.

В зимѣ сесѣ вершки покрытѣ снѣгом и лижварь може их добре выкористати на зимовый спорт. Прото днесь постарано о побудованя туристичных хат и то хоч в долинѣ або на самых хребтах Карпат можно переспати хоть кому. Найбôльшу заслугу в построєню туристичноѣ хаты на Плаю коло Воловця маєе КЧСТ в Мукачовѣ. Хата маєе 30 лѣжок а також добре заряджену кухню. Ночлѣг про члена 6 Кч, про иншѣ 13 Кч.

Пôдкарпатский Давос маєе терен про початковѣ и поступнѣ лижварѣ. До сеѣ околицѣ можно дôстатися желѣзною дорогою, котра веде из Батьова аж до Польщи, по пôд по-

лонину Боржава, над котрою панує самостойный Стой з высотою 1680 м.

Сю околицю найбôльше нащивляють в недѣлю и свято, туристы, пластуны и школярѣ з мукачова и Свалявы.

Окрем Мукачева много лижварю находиться в Ужгородѣ. Сѣ часто ходять на гору Шлѣшка, коло Перечина, Красин коло Кострина, Яворник коло Березного, потому на горы Загорб, Волосянка, Вежу над Жорнавою, околиця ужанского переходу и полонина Рôвна.

Всѣ мѣста кромѣ послѣдного лежать над рѣкою Уж. Найкрасшим мѣстом для лижварѣв є Рахово и Ясѣнє з розширеною околицею.

ЧАСТЬ УРЯДОВА

33. Курѣнь:

Внутрѣшныый устрôй пл. оддѣла (Курѣня).

§ 1. Самостôйною пластовою частиною молодежи у вѣцѣ 14-18 лѣт є Пластовый Курѣнь, зложеный з 2—6 гурткôв.

§ 2. Пластовый Курѣнь прибирає собѣ патрона и дôстає порядкове число.

§ 3. У выѣмковых выпадках може стати з позволенєм Краєвоѣ Пласт. Команды один гурток самостôйным пôд назвою »Самостôйный Пластовый Гурток« з правом на патрона и на порядкове число.

§ 4. Членом пл. Курѣня або Самостôйного Пл. Гуртка може стати кождый руський- украѣнський хлопець у вѣцѣ 14-18 лѣт, який здасть I. пл. испыт и зложить на Курѣннôй Радѣ пластову присягу, — до того часу уважається прихильником.

§ 5. Всѣ пласт. Курѣнѣ та самост. пласт. гуртки пôдлягають Окружнôй Пластовôй Командѣ, а через нею и Краєвôй Пласт. Командѣ в Ужгородѣ.

§ 6. Працею и всѣми справами пласт. Курѣня править команда Курѣня, зложена з звязковоѣ Краєвоѣ Пл. Команды, Курѣнного пластового суду, писаря, скарбника.

§ 7. Звязкового назначує в порозумѣню з курѣнным, пôсля истнуючих приписôв Окружноѣ Пласт. Команды и про Окр. Пласт. Команда повѣдомляє референта Краєвоѣ Пласт. команды. Всѣх других членôв команд Курѣня назначує або затвержує звязковый на предложеня (выбôр) Рады Курѣня.

§ 8. Права та обовязки членôв ком. Курѣня:

а) Курѣнна ком. (в цѣлости 1, рѣшає про час и мѣсце Курѣнноѣ Рады, 2. рѣшає про прилюднѣ выступы Курѣня, за згодою звязкового, 3. на внесеня пласт. суду выдає дозвôл гурткам на принятя новых членôв Курѣня, 4. в порозумѣню з гуртками назначує гурткових, 5. в разѣ потребы назначує курѣнного бібліотекаря, домôвкаря, реф. руханки спорту и т. д. в порозумѣню з данными членами ком. Курѣня, 6. дає иниціятиву до твореня окремых гурткôв пласт. прихильникôв, себто молодѣ, яка щойно приготовляєся до I. пласт. испыту и пласт. присяги. Однак пласт. прихильники не є членами Курѣня. Пластун, який веде окремый гурток прихильникôв, одповѣдає за свою праню перед ком. Курѣня, 7. полагоджує всѣ иншѣ справы курѣня, якѣ не входять в обовязки поодиноких членôв ком. Курѣня;

б) звязковый: Обовязки звязкового означує окремый правильник звязковых;

в) Курѣнный 1. приготовляє и проводить Курѣнною Радою, засѣданям ком., прогульками та прилюдными выступами Курѣня, 2. одбирає періодичнѣ звѣты з дѣяльности гурткôв од впорядчикôв (гурткових), 3. заряджує выконаня приказôв высших пласт. властей, 4. заступає звязкового в справах, якѣ сей йому повѣрить, або коли звязковый нагло перешкодженый, 5. выдає особистѣ приказы членам Курѣня в пластовых справах, за якѣ одповѣдає перед курѣнною командою, 7. дає иниціятиву працѣ в цѣлôм Курѣнѣ;

г) Пластовый судя 1. веде регистр Курѣня на основѣ звѣтôв провôдникôв гурткôв, 2. полагоджує переписку курѣнноѣ команды в порозумѣню з одповѣдным курѣнным дѣло-

водчиком за пôдписом звязкового зглядно курѣнного, 4. веде архив та хронику Курѣня.

Скарбник: 1. веде касу Курѣня и здає касовый звѣт на жаданя команды Курѣня, 2. стараєся пласт. способом про надбаня фондôв для касы Курѣня, 3. веде нагляд над майном Курѣня та гурткôв, 4. полагоджує рѣжнѣ закупки для ком. Курѣня, 5. заохочує членôв Курѣня до збираня и збирає од них рѣжнѣ рѣчи до пласт. музею та на пласт. выставку.

§ 9. Члены команды Курѣня (крôм звязкового) є отвѣчальнѣ за свою працю перед звязковым.

§ 10. Членами команды Курѣня (крôм звязкового) можуть бути лише пласт. скобы (3 кл. испыт), у выѣмковых выпадках може бути назначеный членом команды Курѣня инший пластун.

§ 11. Члены команды Курѣня (крôм звязкового) остають на дальше членами свойого гуртка з тым, що не можуть бути рôвночасно гурткovыми дѣловодчиками и на своє бажаня одержують одпустку з дѣяльности в гуртку.

§ 12. Пластовый гурток складаєся правильно з 7 членôв, у выѣмковых выпадках за згодою гурткового може складатися з бôльше або менше членôв.

§ 13. Гурток пропонує на протяг одного року двох дѣловодчикôв: провôдника гуртка та писаря, яких затвержує Курѣнна команда.

§ 14. Кождому гурткови в разѣ потребы придѣлює команда Курѣня в порозумѣню з гуртком впорядчика для помочи в дѣяльности, який евент. може бути рôвночасно провôдником гуртка.

§ 15. Права и обовязки гурткovых дѣловодчикôв:

а) Гурткovый (або придѣленый впорядчик § 14.) затвержує програмы сходин, прогульок и т. п., 2. перероблює матеріял пласт. испытôв з членами гуртка, 3. одбуває періодичнѣ инструкторскѣ нарады з звязковым та складає періодичнѣ звѣты Курѣнному з дѣяльности гуртка, 4. є все и всюды з гуртком та одповѣдає за працю в гуртку перед ком. Курѣня, 5. полагоджує всѣ иншѣ справы гуртка, що не входять в компетенцію инших гурткovых дѣловодчикôв, 6. проводить гуртком и приказує членам гуртка в порозумѣню з впорядчиком, коли такий є призначєный, 7. стоить на сторожѣ пласт. законôв в гуртку, 8. предкладає справы принятя

новых членôв, одзначеня и кары, 9. назначує принагôдных дѣловодчикôв з помѣж членôв гуртка (руховика, забавкаря и т. п.), 10. за свою дѣяльнôсть гурткový одповѣдає перед впорядчиком, а коли його не має, то ком. Курѣня.

б) Мѣстопровôдник: 1. веде гурткову книжку на переписку гуртка, 2. веде касу гуртка, та має нагляд над майном гуртка, 3. збирає вкладки до касы Курѣня и оддає ѣх скарбникови, 4. заступає в потребѣ провôдника, 5. одповѣдає за свою працю перед впорядчиком.

Звязковый Краєвоѣ Пласт. Команды для оддѣлу.

1. Правильник звязкового.

§ 1. При кождôй пласт. частинѣ назначує окр. пластова команда одного звязкового для проводу сеѣ частины и заступства высших пласт. властей перед сею частиною.

§ 2. Звязковый Краєвоѣ Пласт. Команды може бути именованый скавтмайстер або старший пластун скоб, замешканый в осѣдку пласт. частины. У выѣмковых выпадках переходово звязковым може бути и старый пласт и розвôдчик або опѣкун пласт. частин.

§ 3. Звязковым назначує Окр. Пласт. Команда в порозумѣню з ком. Курѣня.

§ 5. Звязковый держить звязок мѣж пласт. частинами и высшими пласт. властями, Окр. Пласт. Ком. зглядно Краєв. Пласт. Ком., спбто: 1. приймає всѣ письма, приказы и зарядженя высших пласт, властей в имени частины и вôн обовязаный их подати в належный способ до вѣдома Курѣня и подбати про их выконаня, 2. звертаєся в имени сеѣ частины у всѣх справах, якѣ не може вырѣшити ни Курѣнна ком., нѣ вôн сам, до высших пласт. властей.

§ 5. Звязковый переймає од Курѣнного всю зовнѣшну владу, стає представником Курѣня. Курѣнный має внутрѣшню владу як: нагляд над пласт. житєм в гуртках, передаваня приказôв пластунам одержаных од звязкового, удѣлюваня низшим дѣводчикам разѣ провôд. Курѣнною Радою и ком. Крôм того заступає Курѣнного все, що зазначено в правильнику, крôм того Курѣнный заступає звязкового, в часѣ, коли останный чимсь перешкодженый.

§ 6. Зокрема звязковому прислугують, ще права:

а) Затверженя добровôльного выступу з пласту; б) затверженя вычеркненя члена з пласту по провѣреню дотычных пласт. приписôв, предкладаня до высших одзначень; в) затверженя выбору пласт. команды; г) ставленя внесеня Окр. Пласт. Ком. на розвязаня або подѣл пласт. частины.

§ 7. Обовязки звязкового слѣдуючѣ:

а) Переводить пластовѣ испыты в присутности Курѣнного и выдає одповѣднѣ посвѣдки; б) переводить в присутности Курѣнного представника испыту з предметôв III. испыту, коли є скавтмайстром, або скобаня присутный при испытах умѣлостей, подає внесеня на затверженя екзаминатора до испытôв умѣлостей, именованя пласт. скобôв и т. ст. скобôв; в) потвержує легитимаціѣ; г) одбуває нарады з Курѣнным и гурткovыми провôдниками; ґ) переховує и веде золоту книгу; д) несе одвѣчальнôсть за друкованѣ выданя Курѣня.

§ 9. Звязковый є вповнѣ одвѣчальный перед высшою пласт. владою, яка може його усунути по переведеню слѣдства, а пластунôв тодѣ увôльнити од послуху для него.

§ 10. В разѣ добровôльного уступленя зô свого дѣловодства мусить звязковый подбати, щобы частина не лишилася одпоручника. Коли не може выконувати своѣ обовязки з яких причин, передає свôй уряд Курѣнному и про се повѣдомляє Окр. Пласт. Ком., яка обовязана назначити другого звязкового.

§ 11. Звязковый обовязаный слухати всѣх приказôв и заряджень пласт. властей и брати участь в окружных и других з'ѣздах.

§ 12. Звязковый перестає бути тодѣ як: а) не выповнює або зле выповнює своѣ обовязки; б) дѣлає в шкоду руському пласту; в) перейде в иншу мѣсцевôсть, г) подасть проханя о звôльненя з подаными мотивами и они будуть узнанѣ за достаточнѣ; ґ) на случай наказу высших пласт. властей.

(Дальше буде.)

Окружна Пластова Команда
Ужгород.

Ужгород, 25. I. 1929.

Врат звязковий курѣня старш. пл.

Окружна пластова команда потребує протягом тыжня т. є до дня 15. III. с. р. стан пл. оддѣла (куриня) по слѣдующому пляну:

Ч.	Назва курѣня.	Число плас.	Число гурткôв.	Має 2 и т.	1 исп. має присягу.	Якѣ є гуртки.
1.	Корятовича	35	4	19	14	32

2. Пересилається курѣням статут (правильник) курѣня. Всѣм точно додержуватися сего правильника и одповѣдно него поробити перевыбори и змѣны в курѣнях.

3. На кождый курѣнь буде призначеный звязковый в порозумѣню з новою командою курѣня. Выборы новоѣ команды предложити писемно для затверженя.

4. Всѣм курѣням подбати про реґістрацію на рôк 1929. Докладно и описано в »Пластунѣ«.

5. Командѣ курѣням поручається перевѣрити стан касы и касовых документôв, як курѣня, так и гурткôв.

6. Команды курѣнѣв повиннѣ переглянути всѣ книжки дѣловодчикôв, не выключаючи гурткôв и указати хибы и неточности. Найлѣпших дѣловодчикôв похвалити на засѣданю команды.

7. На початку мѣсяця марта проєктується сходины всѣх пластунôв. Хай вже наперед кождый курѣнь приготовить одповѣдне число и повѣдомити про се стар. пл. Кулаченко.

Л. Бачинськнй скм. Ужгород.

Практичнѣ порады.

Вже надôйшов час аби нашѣ пл. провôдники и звѣтодавцѣ мали повный пл. однострôй. Одбувається якась парада, зѣзд, або пл. свято и не пôзнати в масѣ народу де пластун, пластовый начальник а де цивильна публика.

Мала вôдзнака на убраню, яку мало помѣтно в горбѣ и яку стало, на жаль, не носять провôдники — є замало.

Готуємеся на зѣзд пластунôв р. 1929. в Ужгородѣ и на иншѣ пл. торжества, коли треба буде заимпонувати всѣм своєю чисельностю, порядком и силою, хочемо показати, що серед молоди є старшѣ пластуны, хочемо заохотити ḅайдужих и т. д.

Все то говорять, що час вже мати нам провôдникам справный пл. однострій. З сею метою подається тут опис одностроюи цѣны.

Однострôй провôдника и высших пл. урядникôв.

Загально.

Провôдником наз. того, що має скôнченый 21. рôк, и має установленый испыт. Можно ст. пластунови або пластунцѣ вести оддѣл але они носять титул ведучого оддѣлу, себто чекають провôдництва и не має право носити червоноѣ лилiѣ на рукавѣ. Взагалѣ оддѣл можна поручати вести лише пластунам, що ма 3. пл. испыт, тодѣ такiй ведучий оддѣлом носить 3 червонѣ, позеmo нашитѣ суконнѣ паски

4 cm × 8 mm, один од другого на $^{3}/_{4}$ cm. Все на лѣвому рукавѣ над локтем. Див. одностро̂й пластуна.

Пластуны 21 лѣт и испытованѣ мають право носити червону лилєю.

Всѣ пл. урядники высшѣ, як прово̂дник носять установленѣ ступнѣ го̂дности.

Заступник прово̂дника носить одзнаки, як пластун.

Одзнаки пластовоѣ служби.

Земський начальник: Золота лилея, 6 cm. высока з стрѣбным щитком та гарною головою пса.

Мѣстонаначальник: Так само.

Референт: Золота лилея вышивано, 6 cm. высока з зелеными листочками. Цѣна 22 Кч.

Жупный звѣтодавець: Так само.

Заст. жуп. звѣтод: Як окружный звѣтодавець. (14 Кч.)

Окружный звѣтодавець: Срѣбна лилея вышивана, 6 cm высока. Зеленѣ звѣтодавчѣ листки (14 Кч.

Заст. окр. звѣт.: Як збо̂рного прово̂дника, лиш з зелеными листками (7 Кч.)

Збо̂рный прово̂дник: Синя лилея, обшита срѣбною миткою (7 Кч.)

Прово̂дник: Червона лелия, обшита срѣбною ниткою (7 Кч.)

Всѣ носять сѣ одзнаки на лѣвому рукавѣ.

Пл. урядник, який крѣм свого уряду веде оддѣл, носить бѣлѣ стяжки на лѣвому рукавѣ, звисаючи 12 cm довж. (2 Кч.)

Повний одностро̂й.

(Лѣтом и зимою).

Капелюх (новий) (30 Кч.) старий (12 Кч.) Американський з широким раменем и шнурком (по̂дбородник). Оремо реминець (Кч. 4·50). По̂дбородник (2 Кч.)

Середня одзнака (2 Кч.) Вгорѣ капелюха, спереду на фальду.

Кабат: Суконый або зо̂ канґару. Треба шити на мѣру. Готовых не є. Барвы кгакі, жовтяво-зелена, або темно оловковоѣ. Цѣны за метр в Празѣ канґар ч. 6650 — 175 кч, ч. 6485 — кч 140, ч. 5948 — кч 115, ч. 7142 — кч 96. Сукно: ч. 2596 кч 110, ч. 1462 — кч 55 и ч. 6629 — кч 55.

Пошиття робить в Ужгородѣ пл. кравець И. Пикулицький, Доманинська ул. 15. по цѣнѣ кч 120 за роботу без матеріялу. Доклад коло 50 кч. Зразки тут згаданѣ знаходяться у кравця. У кого не є зразок одностроюю. Выглядає так: Анґлійський фасон. 4 великѣ кишенѣ з паском посерединѣ. Спереду 3 ґудзики. На рукавѣ збоку по 3 ґудзики. Пояс з тоѣж матеріѣ на пряжку, або два ґудзики. На кишенѣ малый ґудзик. Довжина до згибу пальцѣв рук вытягнутых вздовж тѣла.

Сорочка (цѣны рѣжнѣ) бѣлоѣ барвы. Звычайна мужеська.

Велика одзнака (5 кч) там де и у пластунôв.

Лѣта службы (0·80 кч) Пôдкладка бѣла, там де и у пластунôв.

Мѣсто и числа оддѣлу (0·60 кч) Там де и у пластунôв. 2 цм. широка. Урядники, що ведуть оддѣл, мають назву и число свого оддѣла. Решта лише мѣста, округа, жупы або землѣ. Коли ѣдуть заграницю, то крôм рускоѣ назвы, дається назва державы в яз. франц. або тоѣ державы, куды идуть.

Бѣлѣ стяшки (2 кч) 12 цм. довгѣ, подвôйнѣ. На лѣвому рукавѣ. Носять лише тѣ, що ведуть оддѣл. Ведучи за границю, барвы державы.

Одзнаки гôдности 22 (7 кч) На лѣвому рукавѣ высше локтя. Див. высше односный уступ и образок.

Малый одзнак (2 кч) На цивильном убраню, лише без инших одзнак..

Хустина (10 кч) До бѣлого звычайного мягкого ковнѣрця. Барвы жовтозолотоѣ, як зв. мужескѣ краваты. Завязувати на вузол, як всѣ краватки.

Секретарська одзн. (3 кч) Буквы **Т** золота вышита 3 цм. высока, має право носити секретарь, звѣтодавець и иншѣ секретарѣ. На лѣвому рукавѣ пôд одзнакою гôдности.

Свастика начальн. (даром) Бронзова, срѣбна и золота. На зеленôй стяжцѣ. Носиться на лѣвôй кишени, сорочки або кабату. Верхний крой стяжка надѣта на ґудзик кишенѣ.

За чин юнацький (даром) там само. Диви образы.

Срѣбный вовк (даром.) Носиться на зеленôй стяжцѣ завѣшену через шию. Диви обр.

Диплом (даром.) Тѣ провôдники и пл. урядники, що дôстали такий диплом, мають право носити малу одзнаку пôдложену кружком свѣтлозеленого сукна (2 кч).

Споднѣ (на замову.) Нище колѣн. Фасон галіфа. Збоку у колѣна 3 м. ґудзика. Барвы такоѣ, що и кабат.

Гамалаѣ (28 кч.) Барвы кгакі, вовнянѣ.

Черевики (100 кч.) Чорнѣ. звычайнѣ.

Ґудзики вел. (0·90 кч.) На одностро̂й.

„ малѣ 0·60 кч.

Лѣтнѣй и таборовый одностро̂й.

Такий самый, як у пластуно̂в. Диви опис стор. 45. Образок тамже. Лише з тыми змѣнами, що належаться для прово̂дніко̂в. Сорочка барвы зеленоѣ. Лѣпше носити також короткѣ штаны высше колѣн. Пояс також пластовый. Однак лѣтом може прово̂дник уживати и прово̂дничий одностро̂й, як описано высше.

ВѢСТИ

——

Видавництво »Ватра«. Почало свою дѣяльно̂сть р. 1924. За пять лѣт без жадноѣ субвенціѣ выдало 23 книжочки в 38.100 прим. и 812 стор. друку.

Пластуны(ки) коли хочете абы далѣ выходили пластовѣ книжочки, то старайтеся всюди де лише можна, при кожній нагодѣ купити и поручити выдання »Ватра«. Вам се не тяжко, а кожна корона помагає выдавництву далѣ розвивати свою дѣяльно̂сть. — *Подпирайте »Ватру«!*

Страшный землетряс. Полудневу американську республику Венезуелю навѣстив страшний землетрус. Портове мѣсто Кумана розсипалося в руѣну. Всѣ доми знищенѣ. З по̂д руѣн добули понад 200 трупо̂в и 1000 тяжко ранених.

Переляканѣ жителѣ дооколичных мѣст покинули своѣ домы и живуть пôд голым небом. Шкоды выносять понад 8 милѣонôв долярѣв. Рôвночасно землетрус знищив друге мѣсто Каріяво, що лежить 60 километрôв од Кумана.

Мова русинôв в Югославіи. В Юґославіи живе також горстка Русинôв. От прочитайте вѣстку напечатану по их мовѣ:

Шмерц у пламеню. У Беоґраду пошла єдна мац на пияц купиц потребни ствари за палудзенок. Зохабила саме 5 рочне дзивче, котре дорвало дзешкаль папери и кладло до пеца. Папер ше запалєл а огень влапел и єй шмати. Док мац з пияцу пришла, дзецко цалком згорело. (Руски Новини ч. 211.)

З оддѣлôв (Куринôв). 8. Берегово: 19. децембра 928. дали представленя: 1. »Заколот« комедія на 5 дѣй. 2. »Суд св. Николая Ив. Франка. 3. Роздаваня дарункôв.

1. Ужгород: а) Оддѣл подѣленый на 2 курѣня. Старших кляс пластуны задержали число оддѣлу (Куриня) 1, а молодѣж як самостôйна частина дôстала ч. 35. Команды дальше взялися до пл. працѣ; б) 1 оддѣл заплатив за часопис »Пластун« 230 Кч. т. е. в минулому роцѣ взяли 460 прим. »Пластуна«. Хто так порядочно платить?

33 Ужгород: Давала уч. семинарія 4./XII. 28. представленя »На свитаню« Б. Мартиновича. Двоє пластунôв були мѣж дѣєвыми особами. Рекомендуємо пластунам краще приготовлятися до публичных выступôв.

Тунелы. В Европѣ двѣ великѣ задачѣ занимають технычный свѣт а то зроблене тунелу попôд каналами Ґибральтар и Ла Манш, Тунел попôд канал Ла Манш, котрый має звязовати Европейску певнину з Анґлією вже давно приготовляєся в планах и вже лиш чекаєся на проведеня працѣ. На основѣ сего в Испаніи думають над зготовленєм плану тунела, який звязовав бы Испанію з Африкою. Протектором сеѣ думки є сам испанський король. Зготовленє тунела попôд Ґибральтар, довжина 53 километры, буде коштувати приблизно один з половиною миліярда корон чсл. Проєктанты видять найбôльшу тяжость в тôм, що треба буде зойти од 310 до 390 м в глубину ниже дзеркала моря. Будованя тунелу потребує 6 рокôв часу, але як буде готовый то скорый поѣзд из Парижу буде могти доѣхати аж до Рога Доброѣ Надѣѣ.

Окружна команда Ужгород. 13. XII. 28. поручила всѣм оддѣлам приготовити до 16. XII. 28. Якусь точку до загальных сходин всѣх пластунôв.

Точно 16. XII. одбулися сходины з такою програмою:

1. Вступне слово. П. Око.
2. Рéферат. »Цѣль Пласту« ст. пл. Грôм.
3. Не моѣ ноги — декл. вовченя Сас.
4. Дует — ст. пл. Ужгород Альбатрос и Лацанич.
5. Як одгадаеш — декл. Пл. 2. од Петрецька.
6. Розмова индіянина пл. 1 одд. Шерегій.
7. Коломийка соло Лисенка: Бокшаѣвна.
8. Типы пластунôв; пл. 38. Дравцѣ Товт, Небесник и Пайкош.
9. Пластовый хор з музикою, (збôрных одд.)
10. Пл. гимн.

Пробрано пройшло успѣшно.

Лижварскѣ змаганя на Стою коло Волôвця. Лижварский кружок ОКЧСТ в Мукачовѣ устроив дня 9. и 10. февруара 1929 лижварскѣ перегоны у Воловци. Перегоны одбулися за час великого морозу. Найбôльше цѣн в перегонах выграли члены КЧСТ з Мукачева.

Свалявскѣ пластуны так само, брали участь в змаганях на 8 км, в сѣм трету цѣну выграв бр. Тудовшій.

Летун Е. Бирд и скавты. Звѣсный америк, Летун Е. Б., почесный член плас. организаціѣ, на кожду из своих тяжких експедицій бере скавтôв; вôн каже: »Здоровля их, привязаня, молодôсть и амбиція довершать нераз бôльше, як фахове знаня«. От и тепер, перелѣтаючи через полудневый бѣгун, мав из собою америк, скавта Павла Сѣпля.

Вѣрменскѣ скавты. У Швайцаріѣ над Женевским озером находиться институція, яка занялася зôбранєм вѣрменских емиґрантов, головно сирот, що своими очима оглядали страхитя боротьбы вѣрменско-турецьких боѣв. З тых дѣтей, сформував один молодый огородник Вѣрмении оддѣл скавтовый и занимався ними так гарно, як из своими квѣтами. И до тых то Вѣрмен, выслав Инт. Союз Скавтôв свого одпоручника, витав их и приняв до себе.... А мы Русины? Сеж не Вѣрмены.

Протокол число 1.

З пластовых сходин, якѣ одбулися дня 24. XI. 1928. в присути бр. дир. Бог. Гульки, бр. уч. Мих. Тегзе и 63 пластунôв и пластунок горож. школы в Свалявѣ.

1. Выбôр оддѣлу. Бр. Тегзе витає присутных и просить бр. Бог. Гульки, щобы приняв протекторат над обома свалявськими оддѣлами на, що сей радостно згодився. Провôдником пластового оддѣлу ч. 14 на сей шк. рôк выбрано бр. Мих. Тегзе, єго заступником бр. Ивана Ґриґу, касѣрем бр. Ивана Беккера секретарем бр. Л. Бокотея, господарем Ирана Бѣлея.

2. Подѣл на секцiѣ. Для успѣшноѣ працѣ рѣшено подѣлити всѣх пластунôв на секцію: ручных робôт-прогульково спортову и музичну. Господарем секцiѣ прогульково-спортовоѣ выбрано бр. Ивана Ґриґу, вôн має в порядку держати лищата. Бр. В. Пацкан завѣдує санчатами, бр. Вощинарь мячами, приладами до ручных робот бр. Гортавер, музичными инструментами бр. С. Баланич.

Пластовый оддѣл ч. 15. На провôдницю упрошено п-ну Корнелію Сабов єѣ заступницями выбрано: с. Ирину Рут, касѣркою Мазанець, секретаркою Йолану Фодор, ґаздынею Йоганну Зейкань, ґардеробами завѣдовати будуть: с. Олена Асталош, Ґ. Фодор, М. Марко и Марґ. Сайлер. Рѣшено, що сходины одбуватися будуть правильно кождоѣ суботы передполуднем. На днях 15. и 16. децембра рѣшено урядити спортову прогульку через Воловець на Стой. На прогульку зголосилося 16 участникôв. За охотою до точного и вѣрного сповнюваня точок пластового закона замкнув бр. Мих. Тегзе сходины. — Скоб.

Ирина Рут, письмоводителька. *Б. Гулька в. р.* бр. протектор. *Михайло Тегзе,* бр. провôдник.

Иван Ґриґа, Л. Бокотей.

БИБЛІОҐРАФІЯ

Богдан Заклинський: Методика устного і письменного стилю для всіх шкіл. Львів. Накладом М. Матвійчука 192 стор. 15 Кч. Бувший провôдник пласту у В. Бычковѣ учитель Б. Заклинський зладив высшенаведену книжочку. Имя автора каже, що ся книжочка солидно зложена и єѣ можна поручити до уживаня в школах. Нам пластунам ся книжочка є цѣнна тым, що в нѣй є дуже богато примѣрôв взято з житя пластунôв, дуже часто згадується и поручається учителям поширювати сю пластову идею мѣж молодью. Так повинен робити кождый пластун. Витаємо автора и бажаємо єму успѣху в Галичинѣ, де як знаємо вôн дѣяльно працює в Пластѣ.

Б. Дуб: Пластовий спѣванник. 60 пѣсень, 72 ст. друку з нотами и образками. Выданнѣ »Ватры«. Чѣна 12 Кч. для пластунôв 10 Кч.